

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

PUBLISHED SINCE 1944

6 (394)

NOVEMBER-DECEMBER 2021

ALMATY, NAS RK

NAS RK is pleased to announce that Bulletin of NAS RK scientific journal has been accepted for indexing in the Emerging Sources Citation Index, a new edition of Web of Science. Content in this index is under consideration by Clarivate Analytics to be accepted in the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index, and the Arts & Humanities Citation Index. The quality and depth of content Web of Science offers to researchers, authors, publishers, and institutions sets it apart from other research databases. The inclusion of Bulletin of NAS RK in the Emerging Sources Citation Index demonstrates our dedication to providing the most relevant and influential multidiscipline content to our community.

Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясы «ҚР ҰҒА Хабаршысы» ғылыми журналының Web of Science-тің жаңаланған нұсқасы Emerging Sources Citation Index-те индекстелуге қабылданғанын хабарлайды. Бұл индекстелу барысында Clarivate Analytics компаниясы журналды одан әрі the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index және the Arts & Humanities Citation Index-ке қабылдау мәселесін қарастыруда. Web of Science зерттеушілер, авторлар, баспашылар мен мекемелерге контент тереңдігі мен сапасын ұсынады. ҚР ҰҒА Хабаршысының Emerging Sources Citation Index-ке енуі біздің қоғамдастық үшін ең өзекті және беделді мультидисциплинарлы контентке адалдығымызды білдіреді.

НАН РК сообщает, что научный журнал «Вестник НАН РК» был принят для индексирования в Emerging Sources Citation Index, обновленной версии Web of Science. Содержание в этом индексировании находится в стадии рассмотрения компанией Clarivate Analytics для дальнейшего принятия журнала в the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index и the Arts & Humanities Citation Index. Web of Science предлагает качество и глубину контента для исследователей, авторов, издателей и учреждений. Включение Вестника НАН РК в Emerging Sources Citation Index демонстрирует нашу приверженность к наиболее актуальному и влиятельному мультидисциплинарному контенту для нашего сообщества.

Бас редактор:

ҚОЙГЕЛДИЕВ Мәмбет Құлжабайұлы (бас редактор), тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 3

Редакция алқасы:

ОМАРОВ Бауыржан Жұмаханұлы (бас редактордың орынбасары), филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 4

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан) Н = 4

ЙОВИЦА Радуга Патетре, Ph.D (археология), Нью-Йорк университетінің профессоры (Нью-Йорк, АҚШ) Н = 19

БАНАС Йозеф, әлеуметтану ғылымдарының докторы, Жешув технологиялық университетінің профессоры (Жешув, Польша) Н = 26

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Украинаның еңбек сіңірген ғылым және техника қайраткері, «Киев-Могила академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина) Н = 2

МАКУЛОВА Айымжан Төлегенқызы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Нархоз Университеті (Алматы, Қазақстан) Н = 3

ИСМАҒҰЛОВ Оразақ Исмағұлұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан) Н = 6

ӘБЖАНОВ Ханкелді Махмұтұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

БИЖАНОВ Ахан Хұсайынұлы, саясаттану ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, Философия, саясаттану және дінтану институтының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ТАЙМАҒАМБЕТОВ Жакен Қожахметұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 4

СҮЛЕЙМЕНОВ Майдан Күнтуарұлы, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

САБИКЕНОВ Салахиден Нұрсарыұлы, заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

ҚОЖАМЖАРОВА Дариякул Пернешқызы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

БАЙТАНАЕВ Бауыржан Әбішұлы, тарих ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Мүслімқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ШАУКЕНОВА Зарема Каукенқызы, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Өмірбекқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 2

НУРҚАТОВА Лязгат Төлегенқызы, әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Ресей білім академиясының академигі (Мәскеу қ.), Педагогикалық білім беруді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан) Н = 1

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, педагогика кафедрасының меңгерушісі, К.Г. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және басқару университетінің Әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар және технологиялар факультетінің деканы (Мәскеу, Ресей) Н = 34

ДИБО Анна Владимировна, филология ғылымдарының докторы, РҒА корреспондент-мүшесі, РҒА Тіл білімі институтының Орал-алтай тілдері бөлімінің меңгерушісі (Мәскеу, Ресей) Н = 3

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген № 16895-Ж мерзімдік басылманың тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2021

Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

Главный редактор:

КОЙГЕЛЬДИЕВ Мамбет Кулжабаевич (главный редактор), доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 3

Редакционная коллегия:

ОМАРОВ Бауыржан Жумаханулы (заместитель главного редактора), доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 4

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан) Н = 4

ЙОВИЦА Радуга Пэтрэ, доктор философии (Ph.D, археология), профессор Нью-Йоркского университета (Нью-Йорк, США) Н = 19

БАНАС Йозеф, доктор социологических наук, профессор Жешувского технологического университета (Жешув, Польша) Н = 26

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заслуженный деятель науки и техники Украины, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина) Н = 2

МАКУЛОВА Айымжан Тулегеновна, доктор экономических наук, профессор, Университет Нархоз (Алматы, Казахстан) Н = 3

ИСМАГУЛОВ Оразак Исмагулович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Нур-Султан, Казахстан) Н = 6

АБЖАНОВ Ханкелди Махматович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

БИЖАНОВ Ахан Хусаинович, доктор политических наук, член-корреспондент НАН РК, директор Института философии, политологии и религии (Алматы, Казахстан) Н = 1

ТАЙМАГАМБЕТОВ Жакен Кожаметович, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 4

СУЛЕЙМЕНОВ Майдан Кунтуарович, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

САБИКЕНОВ Салахиден Нурсариевич, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

КОЖАМЖАРОВА Дариякуль Пернешевна, доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

БАЙТАНАЕВ Бауржан Абишевич, доктор исторических наук, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Муслимовна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

ШАУКЕНОВА Зарема Каукеновна, доктор социологических наук, профессор, академик НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Омирбековна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 2

НУРКАТОВА Лязгат Толегеновна, доктор социологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК (Алматы, Казахстан) Н = 1

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, академик Российской академии образования (г. Москва), директор Центра развития педагогического образования (Алматы, Казахстан) Н = 1

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики, декан факультета Социально-гуманитарных наук и технологий Московского государственного университета технологий и управления имени К.Г. Разумовского (Москва, Россия) Н = 34

ДЫБО Анна Владимировна, доктор филологических наук, член-корреспондент РАН, заведующий отделом урало-алтайских языков Института языкознания РАН (Москва, Россия) Н = 3

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы). Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № 16895-Ж, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2021

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

Editor in chief

KOIGELDIEV Mambet Kulzhabaevich (Editor-in-Chief), Doctor of History, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 3

Editorial board:

OMAROV Bauyrzhan Zhumakhanuly (Deputy Editor-in-Chief), Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 4

MATYZHANOV Kenzhakhan Slyamzhanovich, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SAPARBAYEV Abdizhappar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

JOVICA Radu Petre, Ph.D, History, Archeology, Professor, New York University (New York, USA) H = 19

BANAS Joseph, Doctor of Social science, Professor, Rzeszow University of Technology (Rzeszow, Poland) H = 26

LUKYANENKO Irina, doctor of economics, professor, honored worker of Science and Technology of Ukraine, head of the department of the National University «Kyiv-Mohyla Academy» (Kiev, Ukraine) H = 2

MAKULOVA Aymzhan Tulegenovna, doctor of economics, professor, Narkhoz University (Almaty, Kazakhstan) H = 3

ISSMAGULOV Orazak Issmagulovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Nur-Sultan, Kazakhstan) H = 6

ABZHANOV Khankeldi Makhmutovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 4

BIZHANOV Akhan Khusainovich, Doctor of Political Sciences, Corresponding Member of NAS RK, Director of the Institute of Philosophy, Political Science and Religion (Almaty, Kazakhstan) H = 1

TAIMAGAMBETOV Zhaken Kozhakhmetovich, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, (Almaty, Kazakhstan) H = 4

SULEYMENOV Maidan Kuntuarovich, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SABIKENOV Salakhiden Nursarievich, Doctor of Law, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

KOZHAMZHAROVA Dariyakul Perneshevna, Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 2

BAITANAEV Baurzhan Abishevich, Doctor of Historical Sciences, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

BAZARBAYEVA Zeinep Muslimovna, Doctor of Philology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SHAUKENOVA Zarema, Doctor of Sociology, Professor, Academician of NAS RK (Almaty, Kazakhstan) H = 1

DZHOLDASBEKOVA Bayan Umirbekovna, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS RK H = 2

NURKATOVA Lyazzat Tolegenovna, Doctor of Social Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan (Almaty, Kazakhstan) H = 1

ABYLKASYMOVA Alma Yessimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of NAS RK, academician of the Russian Academy of Education (Moscow), Director of the Center for the Development of Pedagogical Education (Almaty, Kazakhstan) H = 1

SHISHOV Sergey, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy, Dean of the Faculty of Social Sciences and Humanities and Technologies of the Razumovsky Moscow State University of Technologies and Management (Moscow, Russia) H = 34

DYBO Anna Vladimirovna, Doctor of Philology, Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences, Head of the Department of Ural-Altai Languages of the Institute of Linguistics of the Russian Academy of Sciences (Moscow, Russia) H = 3

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications of the Republic of Kazakhstan No. 16895-Ж, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

Nurmuhametov N.N.^{1*}, Abdikadirova A.A.², Abenov E.M.¹, Petrov A.M.³

¹L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan;

²Ministry of Digital Development, Innovation and Aerospace Industry of the Republic of Kazakhstan,
Department of Innovation Ecosystem and Scientific and Technical Development, Nur-Sultan, Kazakhstan.

³Financial University under the Government of the Russian Federation, Moscow, Russian Federation

E-mail: nyrbahit73@mail.ru

STRATEGY DEVELOPMENT FEATURES OF SMALL ENTERPRISES

Abstract. During the life cycle of a small business, a special place is occupied by a development strategy, since increased competition in the market increases the responsibility and independence of small businesses in making management decisions based on an analysis of competitive advantages in order to ensure the efficiency of its production and economic activities.

In the digital economy, the formation and development of competitive advantages of small businesses becomes even more important. The effectiveness of the development strategy depends on a variety of factors that are in varying degrees of interaction not only with each other, but also with the final results of entrepreneurial activity.

The scientific article reveals the problems of forming the competitive advantages of small enterprises, analyzes the development of small business in modern conditions. The article presents the results of the analysis of the economic and financial activities of a small business entity in order to develop its strategy of competitive advantage in the conditions of the sixth technological order. The results of the study indicate the need to adapt the activities of small enterprises to the conditions of increasing competition in the domestic market and to apply new approaches to the development of competitive advantages. To ensure effective management of competitive advantages, it is necessary to rationally and optimally use the existing innovative potential of small enterprises.

An approach to the strategy of developing competitive advantages of small businesses in the long term, taking into account digital trends, is proposed. To develop a well-thought-out strategy of competitive advantages and tactics of confronting the challenges of the global economic situation, the expediency of using the index of measuring the digitalization of an enterprise is proposed.

Key words: small businesses, digital economy, digitalization index, development strategy, competitive advantages and innovation.

Introduction. Due to the prolonged economic downturn caused by the conditions of COVID-2019, domestic small enterprises today are experiencing great difficulties, as a result of the weakening of foreign economic relations. The production of industrial goods is minimal and the sale of products has become extremely difficult. Therefore, practice requires the development of a whole range of activities related to the peculiarities of studying individual scientifically grounded and practical measures to increase the competitive advantages and innovative efficiency of production and economic activities of small enterprises. Noteworthy is the point of view of those top managers and experts who consider it necessary to focus research on the development of a strategy for the competitive advantage of small enterprises, taking into account digital technologies.

The hypothesis of the scientific article is determined by the fact that in the conditions of increasing competition, the development of small business is due to a decrease in its share in the country's GDP. At the same time, this indicator in 2020 was 28.4%, which is 0.1% lower compared to the same indicator in 2019, then, it is necessary to rethink the tactics of introducing the activities of domestic small business, in the conditions of an actively developing economy of the sixth technological order.

The purpose of the research is to develop the competitive advantages of small businesses that are relevant to the modern digital economy. In the process of preparing the research results, methods of systematizing information and reviewing scientific literature, along with the method of analysis and synthesis were used.

Materials and methods. Competition at any stage of technological development is one of the most important features of the market. It is competition that provides creative freedom for small businesses, creates conditions for self-realization in the digital economy through the development and creation of new competitive goods and services.

An analytical review of macro indicators of the development of small and medium-sized businesses (hereinafter referred to as SMBs) is characterized by the following data: according to official statistics, as of July 1, 2020, there are 1,345.9 thousand units of small and medium-sized businesses in the Republic of Kazakhstan, which is 25.3 thousand more than in 2019 (1 320.6 thousand units). In the structure of SMBs, 63.5% falls on individual entrepreneurs, on peasant farms - 16.2%, on legal entities related to the criteria for small business subjects - 20.2%. There are 2541 legal entities that are classified as medium-sized business entities according to the criteria, which is 0.2% of the total number of SMBs.

The main contribution to Kazakhstan's GDP from SMBs is made by small business (hereinafter referred to as SB), their share in the 1st half of 2020 accounts for 22.0%, while medium business accounts for 6.4% of GDP. In the first half of 2020, the shares of small and medium businesses barely changed compared to the same indicator in 2019. In general, the share of small businesses in Kazakhstan's GDP remained at the same level as in 2019. The share of medium-sized businesses for the same period decreased by 0.1% - from 6.5% to 6.4%, while the largest share of medium businesses in GDP was observed in the period January-June 2019, when it was 6.5. Small and medium-sized businesses of Kazakhstan produced gross value added in the amount of 8.1 trillion tenge in the 1st half of 2020, which is 1.6% higher than the level of 2019 [1]. However, the general trend in the development of small businesses is characterized by a decrease in their business activity and competitive advantages, since it is small and medium-sized businesses that have been seriously affected by the COVID-19 pandemic. The forecasts of expert economists regarding the prospects for the development of small business are pessimistic, since state support under the State Program "Digital Kazakhstan" provides for a whole package of financial (grants, benefits, subsidies, tax incentives, development of digitalization infrastructure on preferential terms) and non-financial measures (consulting support, education, PR, etc.). The effectiveness of the implementation of this program requires not only new effective support tools, but a systematic approach of small businesses to increasing digital assets while creating new development strategies, but also ensuring their effectiveness on the part of the smallest business.

The competitive advantages of small enterprises today involve the development of a scientifically based strategy to achieve the intended goals, which should take into account such indicators as: digital technology, production capacity, innovation potential, human resources, automated management systems, communications and marketing capabilities. As Lubbe points out, it is a communication process aimed at building relationships, maintaining image, minimizing reputation threats and thus essentially promoting the survival of organizations [2].

Analyses of these indicators form systematized, complete and reliable information about various alternatives for developing the competitive advantages of the enterprise.

An analysis and review of scientific literature leads to the conclusion that the index of measuring digitalization of industries, proposed by the international consulting organization McKinsey Global Institute (MGI), can be used to develop the competitive advantages of small enterprises. The structure of this index includes three systematized groups of indicators:

- 1) digital assets;
- 2) the use of digital technologies;
- 3) digital workforce [3].

The use of these indicators also affects the innovation activity of small businesses and is a prerequisite for the effectiveness of the development of small businesses. Namely, new business models (freemium, on-demand, crowdsourcing, crowdfunding) allow private entrepreneurs, small and medium-sized companies to carry out business activities without their own IT infrastructure and software ("cloud" business, Internet of things), without storage facilities (drop shipping), as well as having no tangible assets (co-sharing) [4]. It should be noted that small businesses have the opportunity to increase their innovative potential, forming new approaches to business process management. For example, analysis of statistical data shows that over the past 10 years, the share of small businesses that use digital technologies in managing the competitiveness of small businesses has increased by more than 20%.

Summarizing various theories (significant theories - Michael Porter, Igor Ansoff, Gary Hamel, Coimbatore Prahalad, James Moore, Adam Brandenburger and Barry Nalebuff) and the practice of developing strategies for competitive advantages, we can distinguish five types - basic strategies of competitive advantages - which have certain advantages, but are not devoid of disadvantages. The main selection procedure should be a balanced assessment of the strengths and weaknesses of each strategy and the real possibilities of small businesses to use it in the current market conditions. Consequently, the main criterion for choosing a strategy of competitive advantages at the present time is the adaptation of the capabilities of small enterprises to the conditions of the digital economy. As an object of research and adaptation of its activities to new market conditions, «Shygys-Kaganaty Distribution» LLP - Oskemen (hereinafter referred to as a small enterprise) was determined, which for more than 25 years of existence on the market of the East Kazakhstan region has occupied a dominant position in the presentation of trademarks and is recognized as the leading a distribution company in the FMCG market.

During the analyzed period (2017-2019), the effectiveness of the economic activity of a small enterprise has increased. The company's turnover in 2018 was more than \$250 million, and the planned turnover by 2022 is more than \$300 million.

Gross profit in 2019 was the largest, and increased by 65% compared to 2018 and three times larger compared to 2017. The amount of capital investments increased in 2019 by 12% compared to 2018 and by 56% compared to 2017, therefore, the enterprise received profit, both from sales and from financial and economic activities in general, which revealed positive values in all item costs. In 2017, expenses for the enterprise amounted to 21153,1 thousand tenge, in 2018 – 47170,5 thousand tenge, and in 2019 the expense was equal to 40101,3 thousand tenge. This is due to the improvement and expansion of the scope of the enterprise.

The marketing strategy of the object under study is characterized by the following data: the clientele base, represented by 755 business entities, including 14 industrial enterprises and small and medium-sized wholesale companies, 16 supermarkets, 465 individual entrepreneurs (individual stores), and 260 rented departments. 95% of consumers aged 5 years and older are the main market segments and consumers of the company's products.

In general, it can be noted that in the context of a pandemic, a small enterprise is increasing its sales volume, the availability of a high-quality composition of human resources, and an increase in the cost of digital assets. The use of new technologies will allow the enterprise to maintain a stable economic situation, to maximize profits and the efficiency of economic activities. In order to ensure the existing business position and formulate a new one, the object under study needs to develop measures to improve its competitive advantages, taking into account the analysis of new technologies, and it is very important to analyze the company's competitiveness in comparison with its main competitors. It is also necessary to determine the main competitive factors that are most significant for this industry and evaluate their availability for our company and its competitors by expert means.

Results and discussions. The analysis of the digital economy of the leading countries of the world is once again confirmed by the importance of small business in the strategic development of the global economy, including Kazakhstan. The competitive positions of world markets are determined by the penetration of information technology (media, Internet commerce, telecommunications, marketing innovations) into the management system of market processes. These facts lead to the conclusion that the predominance of small and medium-sized private businesses is a driver for the introduction of new effective digital technologies that contribute to the development of an enterprise and, accordingly, the economy of the region and the industry [5].

In all likelihood, each of the author's definitions reflects a certain aspect of «competitiveness». With all the differences in the definitions, it can be said that the competitive ability can only be determined in comparison, i.e. is a concept that characterizes the comparative advantages of one object of valuation over another [6].

Features of small business in the digital economy and digital transformation are the subject of study by many domestic and foreign experts. One of the founders of the theory of competitive advantages I. Ansoff [7, p.47] highlights several distinctive features of the formation of a development strategy:

- the process of developing a strategy does not end with any immediate action. It usually ends with the establishment of general directions, which will ensure the growth and strengthening of the company's position.

- the formulated strategy should be used for the development of strategic projects and search methods. The role of strategy in search is, firstly, to focus attention on certain areas or opportunities, and secondly, to discard all other possibilities as incompatible with the strategy.

- the need for this strategy disappears as soon as the real course of events brings the organization to the

desired development. However, the quality of creating a strategy for the development of small businesses depends on the structure and content of the information. The credibility of the business information can call into question the validity of the original strategy. Therefore, feedback is needed to ensure adjustment of the strategy of competitive advantages of small enterprises. The effectiveness of feedback is ensured by the effectiveness of the management of communications and communication channels, which are interconnected with digital technologies. Moreover, digital technologies are of great importance not only in the management of the internal environment of small enterprises, but also in interaction with the external one. The positive effects of the use of these technologies by enterprises can be:

- automation of personnel manual work;
- growth of communication links with external and internal processes;
- increasing the volume and quality of information transfer;
- improving the quality and speed of management decisions making.

Communications is gaining particular importance in the development of strategic plans for the development of small businesses. For example, according to Parallels, in 2017 companies from this segment spent \$ 4 billion on communication and collaboration services (mail, email security and archiving, rent of telephone exchanges, including PBX and VoIP), and another 9 billion dollars were aimed at using business applications (SaaS - content management systems, file sharing, accounting, recovery and backup, CRM, HR, payroll) [8]. In terms of content, this information allows us to conclude that at the present stage in the practice of domestic business while developing a strategy of competitive advantages, managers of small enterprises do not fully take into account the issues of using digital assets. In addition, unreasonable shortcomings and their reasons are allowed, as it is shown in the following table (Table 1).

Table 1 - Disadvantages of developing a strategy of competitive advantages [9].

Disadvantages	Reasons
Insufficient time is devoted to determining the beginning and end of the period for using the developed strategy	Reducing the product life cycle and increasing the range and quantity of products
	Technological solutions that quickly replace each other
	Changing demographic characteristics of the market
	The economic and political situation in the country and other dynamic factors complicate the correct choice of the beginning of the implementation of a new competition strategy and the period of its use in the market
Weak personal orientation	The competitive advantage strategy is focused on counteracting competing firms and takes into account the specifics of managing these small businesses to a lesser extent
Lack of a policy on the part of top managers aimed at attracting qualified employees and workers	Lack of an effective communication system and superimposed communication network channels in small businesses
Weak use of digital assets	Lack of financial resources for the implementation of innovations (digital technologies)

The above disadvantages are actually present in the practice of creating an enterprise development strategy with the development of market relations, since the importance of an enterprise management system based on competitive advantages increases. Managers should understand that their negative consequences of these shortcomings affect the effectiveness of managing the competitiveness of domestic small businesses and affect the choice of alternatives for the competitive behavior of small businesses.

The strategy of competitive advantages of the studied small enterprise in the digital economy is associated with:

- activities on digital platforms (marketplaces) that provide direct communications between producers and consumers;
- reducing transaction costs while increasing labor productivity;
- a global presence due to access to electronic markets and the activation of global hypercompetition;
- increasing the consumer value of goods and services due to their personalization;
- omnichannel communication with consumers and buyers;
- shortening the life cycle of innovations and products [9].

In fact, the prospect of small business development is related to digital technologies. Due to the fact that the majority of top managers of domestic small enterprises in the methods used for developing a strategy of competitive advantages do not fully take into account the determination of the level of digitalization in various areas of its activity. It is advisable to use a systematized group of indicators for determining the levels of digital technologies, which are presented with general characteristics in Table 2.

Table 2 - Characteristics of the systematized group of indicators [10], [11].

Indicators	Characteristics of indicators
Digital assets	Hardware and software costs
	Telecommunications costs
	IT service costs
Use of digital technologies	Share of digital transactions
	Interactions between organizations, customers and suppliers on a digital basis
	Digitalization of processes occurring within the organization
	Market creation (degree of use of digital platforms for supply and demand management)
Digital workforce	Digital assets costs needed by workers
	Deepening digital capital
	Digitization of work processes, share of "digital" workplaces

On the basis of the above characteristics of the indicators, the analysis of the activity of the object under study by the SWOT-analysis method was carried out (Table 3). The purpose of the analysis is to identify strengths and weaknesses, identify opportunities and threats for the use of digital technologies in methods of developing competitive advantages, which affects development in the long term and ensures the sustainability of a small business in the face of global changes.

Table 3 - Matrix of SWOT-analysis

Strengths	Weaknesses
<ul style="list-style-type: none"> - automated communications management system - improved material and technical base for employees - effective management - availability and management of an electronic client base - automated document management system (accounting, sales, etc.) - product quality control - staff motivation policy 	<ul style="list-style-type: none"> - deteriorating competitive position - weak methodology for developing marketing strategies - low costs for digital technologies of product sales - lack of professional staff with IT skills - weak management of the analytical component (data analysis) - undeveloped communication and communication channels
Possibilities	Threats
<ul style="list-style-type: none"> - introduction of digital technologies - business innovation marketing - the introduction of software, the increase in subjects of Internet commerce - automated product management system (control, storage and provision of the necessary information) 	<ul style="list-style-type: none"> - deterioration of the market situation, saturation of the market with similar goods - globalization of business processes based on digital technologies
Note-Compiled by the author	

The results of the SWOT analysis indicate that the highest likelihood of using opportunities is the introduction of digital technologies in order to provide the company's employees with modern technologies and efficiently perform daily tasks, as well as marketing business innovations and the opportunity to move to a group with a better competitive advantage strategy. When compiling threat matrices, it was revealed that the biggest threats are the deterioration of the market situation in the digital economy. For small businesses, at the same time, new opportunities for the digital economy are open, which are associated with increased risks and an increased level of uncertainty in making strategic decisions as a result of dynamic changes in technology and market conditions. However, these threats do not diminish the desire of enterprises to test new digital opportunities, and small businesses are gradually increasing their investments in modern IT solutions. Therefore, in order to develop a strategy for the competitive advantages of the object under study, it was proposed to strengthen the position of information technology services and marketing innovation in order to immediately respond to market conditions - the globalization of the business process based on digital technologies.

The results of calculating the economic effect of the proposed measures for a small enterprise (based on systematized indicators of digitalization) indicate that it is necessary to increase financial investments to improve the process of introducing digital assets in order to effectively manage the business processes of a small enterprise:

1. Recruiting professional staff (indicator "Digital workforce");

- with IT skills, which must create and improve an individual computer program, as well as act as specialist consultants for the maintenance of information technology;

- a marketer in the field of marketing innovation, for conducting marketing research and activities in the field of branding;
- PR manager, for the implementation of public relations;
- web designer;
- increasing the professionalism of employees in the field of digital technology by improving their qualifications.

2. Purchase of the equipment (indicator “Use of digital technologies”):

- information software to work with clients, suppliers and partners;
- component parts of the automated system equipment.

3. Expenses for digitalization of activities (indicator “Digital assets”):

- purchase of broadband (high-speed) Internet access using wired, fiber-optic and wireless communication lines of various types,
- high-speed Internet;
- creation of a web page on the Internet.

The implementation of these measures and the inclusion of competitive advantages in the strategy will allow the development of a small enterprise to receive income of 19,7 tenge from each investment project. It is important to note that the most significant result of the implementation of these measures should be considered the overall growth of the competitiveness of the object under study, obtained as a result of a methodologically effective approach to developing a strategy for the competitive advantage of small enterprises.

Conclusion. The results of the scientific article allow us to make a number of well-grounded conclusions related to the fact that small enterprises, in order to ensure competitive positions and future digitalization in their activities, solve the following strategic tasks:

1. Development of digital technologies in human resource management, relations with partners, consumers and suppliers.

2. Increase of the level of operational efficiency in the activity of the investigated object.

3. Increasing the competitiveness of activities by improving communication networks.

Obviously, the above strategic objectives are not feasible if you do not take into account the use of new digital technologies and an increase in the cost of digital assets in the development of a new strategy of competitive advantages. The effectiveness also depends on the integration of information systems of digital technologies into the production and economic activities of the object under study. Therefore, it seems appropriate to consider the features of the implementation of the intended goals of small business development through the prism of digitizing their business processes using modern information technologies and digital tools.

Communications and communication channels are an important component of the competitive advantages of small businesses, create favorable conditions for the introduction of new effective digital technologies. It is the effective management of information flows that contribute to the development of small enterprises, whose activities are focused on the development of competitive advantages, taking into account the internal and external factors of the market, which in general, in the long term, ensure the competitiveness of small businesses in a new technological order.

Нурмухаметов Н.Н.^{1*}, Абдикадилова А.А.², Эбенев Е.М.¹, Петров А.М.³

¹Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан;

²Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі
Инновациялық экожүйе және ғылыми-техникалық даму департаменті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан;

³Ресей Федерациясы Үкіметі жанындағы Қаржы университеті, Мәскеу, Ресей.

E-mail: nyrbahit73@mail.ru

ЦИФРЛЫҚ ЭКОНОМИКА ЖАҒДАЙЫНДА ШАҒЫН КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ БӘСЕКЕЛЕСТІК АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫНЫҢ СТРАТЕГИЯСЫН ӘЗІРЛЕУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Аннотация. Шағын бизнестің өмірлік циклі кезеңінде даму стратегиясы ерекше орын алады, өйткені нарықтағы бәсекелестіктің артуы оның өндірістік және экономикалық қызметінің тиімділігін қамтамасыз ету үшін бәсекелестік артықшылықтарды талдау негізінде басқару шешімдерін әзірлеу үшін шағын кәсіпорындардың жауапкершілігі мен тәуелсіздігін арттырады.

Цифрлық экономика жағдайында шағын кәсіпорындардың бәсекелестік артықшылықтарын қалыптастыру және дамыту одан да маңызды сипатқа ие болады. Даму стратегиясының тиімділігі тек бір-бірімен ғана емес, сонымен бірге кәсіпкерлік қызметтің түпкілікті нәтижелерімен де өзара әрекеттесудің әртүрлі деңгейлеріндегі әртүрлі факторларға байланысты.

Ғылыми мақалада шағын кәсіпорындардың бәсекелестік артықшылықтарын қалыптастыру мәселелері анықталды, қазіргі жағдайда шағын бизнестің дамуына талдау жасалды. Алтыншы технологиялық құрылым жағдайында оның бәсекелестік артықшылық стратегиясын әзірлеу мақсатында шағын бизнес субъектісінің экономикалық және қаржылық қызметін талдау нәтижелері келтірілген. Зерттеу нәтижелері шағын кәсіпорындардың қызметін ішкі нарықтағы бәсекелестіктің артып келе жатқан жағдайларына бейімдеу және бәсекелестік артықшылықтарды дамытуға жаңа тәсілдерді қолдану қажеттілігін көрсетеді. Бәсекелестік артықшылықтарды басқарудың тиімділігін қамтамасыз ету үшін шағын кәсіпорындардың қолда бар инновациялық әлеуетін ұтымды және оңтайлы пайдалану қажет.

Цифрлық трендтерді ескере отырып, ұзақ мерзімді перспективада шағын бизнес субъектілерінің бәсекелестік артықшылықтарын дамыту стратегиясына көзқарас ұсынылды. Бәсекелестік артықшылықтардың ойластырылған стратегиясын және жаһандық экономикалық ахуалдың сын-қатерлеріне қарсы тұру тактикасын әзірлеу үшін кәсіпорынды цифрландыруды өлшеу индекcін пайдаланудың орындылығы ұсынылды.

Түйінді сөздер: шағын кәсіпорындар, цифрлық экономика, цифрландыру индекcі Даму стратегиясы, бәсекелестік артықшылықтар және инновация.

Нурмухаметов Н.Н.^{1*}, Абдикадилова А.А.², Әбенев Е.М.¹, Петров А.М.³

¹Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Нур-Султан, Казахстан;

²Министерство цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности РК, Департамент инновационной экосистемы и научно-технического развития, Нур-Султан, Казахстан;

³Финансовый университет при Правительстве Российской Федерации, Москва, Россия.

E-mail: nyrbahit73@mail.ru

ОСОБЕННОСТИ РАЗРАБОТКИ СТРАТЕГИИ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ

Аннотация. В период жизненного цикла малого бизнеса особое место занимает стратегия развития, поскольку усиление конкуренции на рынке повышает ответственность и самостоятельность малых предприятий по выработке управленческих решений на основе анализа конкурентных преимуществ с целью обеспечения эффективности его производственно-хозяйственной деятельности.

В условиях цифровой экономики формирование и развитие конкурентных преимуществ малых предприятий приобретает еще более важный характер. Действенность стратегии развития зависят от разнообразных факторов, находящихся в разной степени взаимодействия не только между собой, но и с конечными результатами предпринимательской деятельности.

В научной статье выявлены проблемы формирования конкурентных преимуществ малых предприятий, проведен анализ развития малого бизнеса в современных условиях. Представлены результаты анализа хозяйственно-финансовой деятельности субъекта малого бизнеса с целью выработки его стратегии конкурентного преимущества в условиях шестого технологического уклада. Результаты исследования свидетельствуют о необходимости адаптации деятельности малых предприятий к условиям возрастающей конкуренции на отечественном рынке и применения новых подходов к разработке конкурентных преимуществ. Для обеспечения эффективности управления конкурентными преимуществами необходимо рационально и оптимально использовать имеющийся инновационный потенциал малых предприятий.

Предложен подход к стратегии разработки конкурентных преимуществ субъектов малого бизнеса в долгосрочной перспективе с учетом цифровых трендов. Для выработки продуманной стратегии конкурентных преимуществ и тактики противостояния вызовам глобальной экономической ситуации предложена целесообразность использования индекса измерения цифровизации предприятия.

Ключевые слова: малые предприятия, цифровая экономика, индекс цифровизации стратегия развития, конкурентные преимущества и инновация.

Information about authors:

Nurmukhametov Nurbakhyt – associate professor of the Department “Management” of L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Republic of Kazakhstan, nyrbahit73@mail.ru, ORCID ID: 0000-0002-8551-0573;

Abdikadirova Anar – PhD, Ministry of Digital Development, Innovation and Aerospace Industry of the Republic of Kazakhstan; Ankon_a@mail.ru; <https://orcid.org/0000-0001-9738-2479>.

Abenov Yergali Mukhtarovich – senior lecturer of the Department “management” of L. N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Republic of Kazakhstan, aem11186@mail.ru, ORCID ID: 0000-0002-0243-9223;

Petrov A.M. – Doctor of Economic Sciences (Advanced Doctor), Professor of the Accounting, Analysis and Audit Department of the Financial University under the Government of the Russian Federation, Moscow, Russia, AMPetrov@fa.ru; <https://orcid.org/0000-0001-9648-3278>, ORCID id 0000-0001-9648-3278.

REFERENCES

[1] Report on the development of small and medium-sized businesses in Kazakhstan for the 1st half of 2020 in the context of regions // Ministry of National Economy of the Republic of Kazakhstan, National Chamber of Entrepreneurs «Atameken», 2020, p. 9-11.

[2] Adilbek T. Public relations as a part marketing communications // Bulletin of National academy of sciences of the Republic of Kazakhstan // Vol. 5, Number 393. 2021, p.6 – 11.

[3] Asaul V.V., Koshcheev V.A., Tsvetkov Yu.A. Assessment of the competitiveness of organizations in the digital economy // Issues of innovative economics. - 2020. - Volume 10. - No. 1. - P. 533-548.

[4] Mytenkov S.S., Markova E.S. In pursuit of the digital future: analysis of the effectiveness of small and medium-sized businesses in the field of ICT for the implementation of the program “Digital Economy of the Russian Federation” // Journal “Business, Society, Power”, July 2018, No. 2 July (28), p. 159-174.

[5] ABE Level 3 Award in Digital Marketing Essentials for Small Businesses.: Your road to success. New Malden: Association of Business Executives, 2017.

[6] Kokenova A.T., Abdikerimova G.I., I.YU. Khan', Agabekova Sh.N., Demeubayeva A.O. // Reports of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan // Vol. 1. No. 329. 2020, p.102 – 108.

[7] Khrustalev B.B., Artamonova Yu.S., Eremkin A.A., Sirotkin I.V. // Economics, organization and management of enterprises in the building complex // Textbook. Penza: PGUAS, 2006, p. 56-57.

[8] Lebedev V.A., Lebedeva E.I. About the digital economy ... and not only // Scientific research and development. The economy of the company. 2018. Vol.7. No. 4. p. 5-11.

[9] Lukyanova A.V. Trends and opportunities for digitalization of small and medium-sized businesses // <https://www.esa-conference.ru>.

[10] Which industries are the most digital. URL: <https://www.mckinsey.com>.

[11] Kotabra M. Measuring digitalization - key metrics. Foundations of Management, Vol. 9 (2017). URL: <https://www.degruyter.com>.

НОВЫЙ ВКЛАД В ПЕДАГОГИЧЕСКУЮ НАУКУ КАЗАХСТАНА

В последние годы я консультирую молодых ученых, но в основном читаю новые научные труды ученых страны. Среди них особо выделил бы работу академика Национальной академии наук Республики Казахстан, доктора педагогических наук, профессора Абылкасымовой А.Е. «Модернизация системы образования в Республике Казахстан» на трех языках – казахском, русском и английском. Научное издание (Алматы: Мектеп, 2021. – 218с.). Данную работу она посвятила предстоящему 30-летию независимости страны. Рецензентами являются экс-министры образования и науки Казахстана – Президент Национальной академии наук РК, академик, доктор химических наук, профессор Журинов М.Ж. и ректор Казахского национального университета имени аль-Фараби, почетный академик Национальной академии наук РК, доктор филологических наук, профессор Туймебаев Ж.К., работа рекомендована Ассоциацией высших учебных заведений РК.

Вышеперечисленное придает большую весомость выполненному профессором Абылкасымовой А.Е. научному труду.

Однако прежде чем перейти к анализу работы хотел бы сказать о следующем. В учебниках советского периода развития Казахстана сказано: «Казахи вели кочевой и полукочевой образ жизни, не имели письменности и население почти поголовно было безграмотным». Это утверждение соответствует истине лишь отчасти. Дело в том, что до Октябрьской революции 1917 года казахское население пользовалось арабским алфавитом и латиницей, однако точных статистических данных по численности людей, владеющих арабской письменностью нет.

Система образования страны является ключевой для любого народа, которая стремится и движется по прогрессивному пути развития, чтобы не отстать от передовых государств мира. И нам важно было изучить этапы и направления развития Казахстана во многих сферах, и, прежде всего, в системе образования. Отрадно, что эту огромную работу смогла реализовать ученый-педагог в лице профессора Абылкасымовой А.Е. В своей работе она разделила развитие системы образования в Казахстане на различные этапы в жизнедеятельности казахского народа – средневековый, период присоединения к Российской империи (1731-1917гг.) и советский (1918-1991гг.). Автор показала, что казахи не на пустом месте строили будущее своего образования, при этом преодолели множество трудностей.

Известно, что в современном мире достойны уважения только те народы, которые помнят и чтят свою историю какой-бы она не была, хорошо знают достижения и проблемы сегодняшнего дня, и на основе этих знаний создают будущее своего государства и живущего в ней народа. Благодаря таким научным работам мы по крупицам возрождаем историю казахского народа в прошлом в различных отраслях знаний.

В настоящее время казахстанцам важно знать в каком направлении должна развиваться система образования Казахстана, эту проблему автор смогла раскрыть в первом разделе своего труда «О тенденциях развития системы образования в современном мире».

В целом, научное издание посвящено изучению и анализу состояния и развития системы общего среднего и высшего образования, в том числе педагогического образования и повышения квалификации педагогических работников, в постсоветский период становления и развития независимого Казахстана.

Государственная политика Республики Казахстан в области образования после 1991 года осуществлялась в направлении реформирования законодательной базы, изменения системы управления и финансирования в контексте поставленной Главой государства Н.Назарбаевым задачи по качественному преобразованию всей системы образования, которое является одним из основных элементов становления суверенного государства, его реальной политической и экономической независимости. В этой связи модернизация образования напрямую связывалась с проблемами развития всего общества и изменениями, происходящими в политике, идеологии, экономике и социальной сфере.

Современная система образования нашей страны была заложена в конце 90-х годов прошлого

века тремя базовыми документами: Законом «Об образовании», Государственной программой «Образование» и Государственными стандартами образования, при этом главным системообразующим принципом реформы стал переход от модели «образование для всех» к модели «образование по выбору».

Профессор Абылкасымова А.Е. всесторонне осветила ход реформирования системы общего среднего образования в Казахстане, которая в последние годы проводилась в следующих направлениях – введения 12-летнего образования; изменения содержания образования и методики обучения; обязательного изучения трех языков (казахский, русский, английский); развития электронного обучения; введения подушевого финансирования; строительства новых зданий для школ, которые стали оснащаться современным оборудованием и техникой.

Модернизация системы образования была ориентирована на обеспечение равного доступа школьников к качественному среднему образованию, независимо от их национальности и места проживания, а также удовлетворение потребности каждой личности, всего общества и государства в целом. В основу программ образования для всех уровней заложена система ценностей патриотического Акта «Мәңгілік Ел» – казахстанский патриотизм, гражданская ответственность, уважение к труду и т.п.

Большое внимание автор в своей работе уделила развитию высшего образования, при которой основной тенденцией стал отказ от государственной монополии на образование. Как следствие, на равных условиях начал развиваться негосударственный сектор образования и он получил достойное место в обществе.

Можно и дальше перечислять все достижения страны за 30-летний период нашей независимости, о которых все мы хорошо знаем. Для нас более важным является то, что автор сумела с научной точки зрения всесторонне и широко раскрыть достижения нашего государства в модернизации системы образования в соответствии с тенденциями ее развития в мире. В итоге Республика Казахстан во многом успешно вписалась в мировое образовательное пространство. Несомненно, главную направляющую и координирующую роль в этом сыграл Елбасы – первый Президент нашего государства Нурсултан Абишевич Назарбаев, о чем профессор Абылкасымова А.Е. достаточно подробно раскрыла в своем научном труде.

**Академик Национальной академии
наук Республики Казахстан, доктор
философских наук, профессор
Кшибек Досмухамед Кшибекевич**

МАЗМҰНЫ

ЭКОНОМИКА

Абиева С.Н., Медуханова Л.А. Қанабекова М.А. ҚАЗАҚСТАНДА ВАЛЮТАЛЫҚ РЕТТЕУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	6
Айбосынова Д.А., Урузбаева Н.А. НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫНЫҢ ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕСІ: ДАМУ ДИНАМИКАСЫ МЕН СИПАТТАМАСЫ.....	14
Бейсембекова С.Х., Сихимбаев М.Р., Сихимбаева Д.Р. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУДЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ.....	22
Жағыпарова А.О., Алибекова Б.А., Курманалина А., Бекбусинова Г.К., Баева Д.А. COVID-19 ПАНДЕМИЯСЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ ӘЛЕМДІК ЭКОНОМИКАҒА ӘСЕРІ.....	29
Касенбаев Ғ.С., Қайдарова Л.Қ., Рахметуллина Ш.Ж., Керимова У.К., Рахимжанова Г.М. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ АЗЫҚ-ТҮЛІК ӨНІМДЕРІНЕ ҚОЛЖЕТІМДІЛІК - АЗЫҚ-ТҮЛІК ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДІҢ НЕГІЗІ.....	39
Макаров А.Н., Жакупова Б.А., Нурманов А.О., Сексенова А.Т., Жиенбаев Ұ.Б. КӘСІПОРЫНДА ҚАРЖЫЛЫҚ ЖОСПАРЛАУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҢ НЕГІЗГІ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӘНЕ ОНЫ ШЕШУ ЖОЛДАРЫ.....	47
Мархаева Б.А., Бейсенова М.У., Жаздыкбаева Д.П. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕПОЗИТТЕРГЕ КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫНЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫН БАҒАЛАУ.....	55
Мурсалова Х.Н., Баймагамбетова Л.К., Алимбетов У.С., Турдиева З.М., Апышева А.А. ЕАЭО ШЕҢБЕРІНДЕ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯСЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ БАҒЫТТАРЫ.....	63
Нурмухаметов Н.Н., Абдикадинова А.А., Әбенев Е.М., Петров А.М. ЦИФРЛЫҚ ЭКОНОМИКА ЖАҒДАЙЫНДА ШАҒЫН КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ БӘСЕКЕЛЕСТІК АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫНЫҢ СТРАТЕГИЯСЫН ӘЗІРЛЕУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	70
Панзабекова А.Ж., Жанбозова А.Б., Дигель И.Е. УРБАНИСТИКАНЫҢ ЗАМАНАУИ ТҰЖЫРЫМДАМЛАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ COVID-19 ПАНДЕМИЯСЫНАН KEЙІН ҚАЛАЛАРДЫ ДАМУДА ҚОЛДАНУ.....	78
Сатымбекова К.Б., Молдогазиева Г.М., Иманбаева З.О., Нурмаганбетова Б.К., Керімбек Ғ.Е. КОМПАНИЯНЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙЫНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫН БАСҚАРУДЫ ОҢТАЙЛАНДЫРУ ЖОЛДАРЫ.....	87
Тилеубергенев Е.М., Садуакасов Ш.С., Конуспаев Р.К., Сейтахметова Н.Л. ШАҒЫН БИЗНЕС КӘСІПОРЫНДАРЫНЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ СТРАТЕГИЯСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	94
Тулегенова Ж.У., Бекбусинова Г.К., Баймбетова А.Б., Турчкенова Р.А., Луневски С. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САЛЫҚ САЯСАТЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК САЛЫҚ АУДИТІ.....	99

Шаяхметова Л.М., Майдырова А.Б., Молдажанов М.Б. ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒИ АУМАҚТАРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТУРИЗМ ИНДУСТРИЯСЫНЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ӘЛЕУЕТІН БАҒАЛАУ.....	107
--	-----

ПЕДАГОГИКА

Бабаханов Ф.Б., Жолдасбекова С.А., Момбек Ә.Ә., Кривирадева Б.И., Әбуов Ә.Е. ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНДАҒЫ САПА МЕНЕДЖМЕНТІН ЖЕТІЛДІРУ.....	114
--	-----

Дүйсенбеков Е.Б., Питер Жак, Тұргынбаева Б.А., Әріпбаева Л.Ш., Досқара А.Т. ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕ МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ПЕДАГОГИҚАЛЫҚ МАМАНДЫҚТАРЫНА ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚТАРЫН ДАМЫТУ.....	120
---	-----

Жанбеков Х.Н., Маликқызы Л., Сагимбаева А.Е., Нұғманова Л.А. БОЛАШАҚ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БІЛІМІ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛКТИ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ МАҢЫЗДЫ ШАРТЫ РЕТІНДЕ.....	126
---	-----

Рамазанов Т.Б., Шормақова А.Б. ҚАЗІРГІ МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ДИАЛОГ ҚҰРУДАҒЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	132
---	-----

Сифазы А.Қ., Бирова Я., Балтабаева Г.С., Ескиндиrowa М.Ж., Ауельбекова А.У. ҚАЗІРГІ АУДАРМА ТЕОРИЯСЫНДАҒЫ ІЛЕСПЕ АУДАРМАДА СИНТАКСИСТІК ТҮСІНДІРМЕНІ ҚОЛДАНУ.....	140
--	-----

ФИЛОЛОГИЯ

Даулетова М.Т. КОНЦЕПТ КОГНИТИВТИ ЛИНГВИСТИКА МЕН ЛИНГВОМӘДЕНИЕТТАНУДЫҢ НЕГІЗГІ БІРЛІГІ РЕТІНДЕ.....	146
---	-----

Қалиева А.Қ., Әмірбаева Ш.М. М.О. ӘУЕЗОВ ӘНГІМЕЛЕРІНДЕГІ ҰЛТТЫҚ ПЕЙЗАЖ ПОЭТИКАСЫ.....	153
---	-----

Нұрмұратов С.Е., Ошақбаева Ж.Б., Қоңырбаева Ж.М. ҚОҒАМНЫҢ РУХАНИ ЖАҢҒЫРУЫНДАҒЫ МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕРДІҢ ОРНЫ МЕН РӨЛІ.....	160
---	-----

Сұлтанқызы Ж.С., Сейтахметова Н.Л. ТІЛДІК САНАНЫҢ МӘДЕНИ-ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ШЫҒУ ТЕГІ ЖӘНЕ ОНЫҢ КОГНИТИВИЗМДІ ҚАЛЫПТАСТЫРУДАҒЫ РӨЛІ.....	168
---	-----

Төремұратова Қ.Ж., Бейхан З. ТІЛ – ҚАЗАҚ МӘДЕНИЕТІН ЖАҢҒЫРТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ.....	173
---	-----

САЯСАТТАНУ

Дунаев В.Ю., Курганская В.Д., Сейдуманов А.С. САЯСИ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ФАКТОРЛЫҚ ТАЛДАУДАҒЫ "СЕБЕП ШҰҢҚЫРЫ"	178
---	-----

Жаманқараев Ж.С., Симтиков Ж.К. САНКЦИЯЛАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ САЯСАТТАҒЫ ОРНЫ: ТӘУЕКЕЛДЕРДІ АЗАЙТУ ӘДІСТЕРІ МЕН ТӘСІЛДЕРІ.....	187
---	-----

Қадыржанов Р.Қ., Ешпанова Д.Д. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҰЛТТЫҚ ҚҰРЫЛЫСЫНДАҒЫ ГОМОГЕНДІЛІК ЖӘНЕ ГЕТЕРОГЕНДІЛІК.....	194
---	-----

Нысанбаева А. ҚАЗАҚСТАН МӘДЕНИ САЯСАТЫНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	201
Хамидов А.А. «ЧЖОУ И» КАНОНЫНЫҢ ЕКІ ИДЕЯЛЫҚ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЕРЕЖЕСІ.....	208

ТАРИХ

Әпендиев Т.Ә. 1945-1955 жж. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ АУЫЛ ХАЛҚЫНЫҢ ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ.....	215
Джалилов З.Г., Батырхан Б.Ш. БАТЫС ЕУРОПАНЫҢ ШЫҒЫС ЖЕРОРТА ТЕҢІЗІНДЕГІ САЯСАТЫ ТАРИХЫНАН.....	227
Селкебаева А., Сұлтанбеков Ш.С., Әстемес Г., Ыбырай С.Б., Ергешов Е.Т. «ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ» ПӘНІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІНДЕГІ ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ ӘДІС.....	237
Шашаев Ә.Қ., Мрзабаева Р.Ж., Сүлеймен С. XX ҒАСЫРДЫҢ 20-30 ЖЫЛДАРДАҒЫ ҚОҒАМДЫҚ НЕГІЗДЕ ҚҰРЫЛҒАН ҚОҒАМДЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ ҚЫЗМЕТІ.....	245

ҚҰҚЫҚТАНУ

Аюпова З.К., Кусайнов Д.У., Рахметулина Б.С., Алимбетова Ж.А., Сапаров Б.Ж. ТЕРРОРИЗМ МЕН ДІНИ ЭКСТРЕМИЗМГЕ ҚАРСЫ КҮРЕСТІҢ ЗАҢНАМАЛЫҚ Н ЕГІЗДЕРІ.....	250
Балтабаев Е., Гирдвойн П., Сомжүрек Б.Ж., Усерова А.Н., Апахаев Н.Ж. СПОРТШЫЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫН ҚОРҒАУДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚҰҚЫҚ: ҚАЗАҚСТАН МЕН ПОЛЬША МЫСАЛЫНДА.....	256
Қуатова А.Ә., Көшербаев Ж.Ә., Бопабаев Е.Ч., Мороз С.П., Адырбеков Д.Т. ОРТАЛЫҚ АЗИЯДАҒЫ ЖЕР АЙНАЛЫМЫН ҚҰҚЫҚТЫҚ РЕТТЕУ МӘСЕЛЕСІ: ҚАЗАҚСТАН ЖАҒДАЙЫ.....	266

ҚР ҰҒА АКАДЕМИКТЕРІНІҢ ЖЕТІСТІКТЕРІ

КІШІБЕКОВ Д.К. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ПЕДАГОГИКА ҒЫЛЫМЫНА ҚОСЫЛҒАН ЖАҢА ҮЛЕС!.....	274
--	-----

СОДЕРЖАНИЕ

ЭКОНОМИКА

Абиева С.Н., Медуханова Л.А. Канабекова М.А. ОСОБЕННОСТИ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В КАЗАХСТАНЕ.....	6
Айбосынова Д.А., Урузбаева Н.А. МАЛЫЙ И СРЕДНИЙ БИЗНЕС Г. НУР-СУЛТАН: ДИНАМИКА РАЗВИТИЯ И ХАРАКТЕРНЫЕ ЧЕРТЫ.....	14
Бейсембекова С.Х., Сихимбаев М.Р., Сихимбаева Д.Р. ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	22
Жагыпарова А.О., Алибекова Б.А., Курманалина А., Бекбусинова Г.К., Баева Д.А. ПАНДЕМИЯ COVID-19 И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА МИРОВУЮ ЭКОНОМИКУ.....	29
Касенбаев Г.С., Кайдарова Л.К., Рахметуллина Ш.Ж., Керимова У.К., Рахимжанова Г.М. ДОСТУПНОСТЬ ПРОДУКТОВ ПИТАНИЯ – ОСНОВА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В КАЗАХСТАНЕ.....	39
Макаров А.Н., Жакупова Б.А., Нурманов А.О., Сексенова А.Т., Жиенбаев Ү.Б. ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ОРГАНИЗАЦИИ ФИНАНСОВОГО ПЛАНИРОВАНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ.....	47
Мархаева Б.А., Бейсенова М.У., Жаздыкбаева Д.П. ОЦЕНКА ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ КАЗАХСТАНСКОГО ФОНДА ГАРАНТИРОВАНИЯ ДЕПОЗИТОВ.....	55
Мурсалова Х.Н., Баймагамбетова Л.К., Алимбетов У.С., Турдиева З.М., Апышева А.А. НАПРАВЛЕНИЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ КАЗАХСТАНА В РАМКАХ ЕАЭС.....	63
Нурмухаметов Н.Н., Абдикадилова А.А., Эбенев Е.М., Петров А.М. ОСОБЕННОСТИ РАЗРАБОТКИ СТРАТЕГИИ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ.....	70
Панзабекова А.Ж., Жанбозова А.Б., Дигель И.Е. СОВРЕМЕННЫЕ КОНЦЕПЦИИ УРБАНИСТИКИ И ИХ ПРИМЕНЕНИЕ ДЛЯ РАЗВИТИЯ ГОРОДОВ ПОСЛЕ ПАНДЕМИИ COVID-19 ¹	78
Сатымбекова К.Б., Молдогазиева Г.М., Иманбаева З.О., Нурмаганбетова Б.К., Керимбек Г.Е. ПУТИ ОПТИМИЗАЦИИ УПРАВЛЕНИЯ УСТОЙЧИВОСТЬЮ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ КОМПАНИИ.....	87
Тилеубергенов Е.М., Садуакасов Ш.С., Конуспаев Р.К., Сейтахметова Н.Л. ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ФИНАНСОВОЙ СТРАТЕГИИ ПРЕДПРИЯТИЙ МАЛОГО БИЗНЕСА.....	94
Тулегенова Ж.У., Бекбусинова Г.К., Баймбетова А.Б., Турчекенова Р.А., Луневски С. ГОСУДАРСТВЕННЫЙ НАЛОГОВЫЙ АУДИТ В НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	99

Шаяхметова Л.М., Майдырова А.Б., Молдажанев М.Б. ОЦЕНКА ИНВЕСТИЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА ИНДУСТРИИ ТУРИЗМА КАЗАХСТАНА НА ОСОБО ОХРАНЯЕМЫХ ПРИРОДНЫХ ТЕРРИТОРИЯХ.....	107
---	-----

ПЕДАГОГИКА

Бабаханов Ф.Б., Жолдасбекова С.А., Момбек А.А., Кривирадева Б.И., Абуов А.Е. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА В ВЫСШЕМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕНИИ.....	114
--	-----

Дуйсенбеков Е.Б., Питер Жак, Тургунбаева Б.А., Арипбаева Л.Ш., Доскара А.Т. РАЗВИТИЕ ИНТЕРЕСА ШКОЛЬНИКОВ К ПЕДАГОГИЧЕСКИМ ПРОФЕССИЯМ В СОВРЕМЕННОЙ СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ.....	120
--	-----

Жанбеков Х.Н., Маликқызы Л., Сагимбаева А.Е., Нұғманова Л.А. ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ОБРАЗОВАННОСТЬ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ КАК ВАЖНОЕ УСЛОВИЕ ФОРМИРОВАНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ.....	126
---	-----

Рамазанов Т.Б., Шормакова А.Б. ОСОБЕННОСТИ ПОСТРОЕНИЯ ДИАЛОГА СОВРЕМЕННЫХ ШКОЛЬНИКОВ.....	132
---	-----

Сигазы А.Қ., Бирова Я., Султанбеков Ш.С., Ескиндинова М.Ж., Ауельбекова А.У. СИНТАКСИЧЕСКОЕ РАЗВЕРТЫВАНИЕ В СИНХРОННОМ ПЕРЕВОДЕ В СОВРЕМЕННОЙ ТЕОРИИ ПЕРЕВОДА.....	140
---	-----

ФИЛОЛОГИЯ

Даулетова М.Т. КОНЦЕПТ КАК ОСНОВНАЯ ЕДИНИЦА КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ И ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИИ.....	146
---	-----

Калиева А.К., Амирбаева Ш.М. ПОЭТИКА НАЦИОНАЛЬНОГО ПЕЙЗАЖА В РАССКАЗАХ М.О. АУЭЗОВА.....	153
--	-----

Нурмуратов С.Е., Ошакбаева Ж. Б., Коньырбаева К. М. МЕСТО И РОЛЬ ПОСЛОВИЦ И ПОГОВОРОВ В ДУХОВНОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ ОБЩЕСТВА.....	160
--	-----

Сұлтанқызы Ж.С., Сейтахметова Н.Л. КУЛЬТУРФИЛОСОФСКИЕ ИСТОКИ ЯЗЫКОВОГО СОЗНАНИЯ И ЕГО РОЛЬ В ФОРМИРОВАНИИ КОГНИТИВИСТИКИ.....	168
--	-----

Туремуратова К.Ж., Бейхан З. ЯЗЫК КАК ФАКТОР ВОЗРОЖДЕНИЯ КАЗАХСКОЙ КУЛЬТУРЫ.....	173
--	-----

ПОЛИТОЛОГИЯ

Дунаев В.Ю., Курганская В.Д., Сейдуманов А.С. «ВОРОНКА ПРИЧИННОСТИ» В ФАКТОРНОМ АНАЛИЗЕ ПОЛИТИЧЕСКИХ РИСКОВ.....	178
--	-----

Жаманкараев Ж.С., Симтиков Ж.К. САНКЦИИ И ИХ МЕСТО В МЕЖДУНАРОДНОЙ ПОЛИТИКЕ: МЕТОДЫ И СПОСОБЫ МИНИМИЗАЦИИ РИСКОВ.....	187
--	-----

Кадыржанов Р.К., Ешпанова Д.Д.,
ГОМОГЕННОСТЬ И ГЕТЕРОГЕННОСТЬ В НАЦИОНАЛЬНОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ
КАЗАХСТАНА.....194

Нысанбаева А.
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ КУЛЬТУРНОЙ ПОЛИТИКИ КАЗАХСТАНА.....201

Хамидов А.А.
ДВА МИРОВОЗЗРЕНЧЕСКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИХ ПОЛОЖЕНИЯ КАНОНА «ЧЖОУ И».....208

ИСТОРИЯ

Апендиев Т.А.
ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ НАСЕЛЕНИЯ В СЕЛАХ КАЗАХСТАНА 1945-1955 гг.215

Джалилов З.Г., Батырхан Б.Ш.
К ИСТОРИИ ПОЛИТИКИ ЗАПАДНОЙ ЕВРОПЫ В ВОСТОЧНОМ СРЕДИЗЕМНОМОРЬЕ.....227

Селкебаева А.Т., Султанбеков Ш.С., Астемес Г., Ыбырай С.Б., Ергешов Е.Т.
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЙ ПОДХОД В МЕТОДИКЕ ПРЕПОДАВАНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ
«ИСТОРИЯ КАЗАХСТАНА».....237

Шашаев Ә.Қ., Мрзабаева Р.Ж, Сүлеймен С.
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ, СОЗДАННЫХ НА ОБЩЕСТВЕННЫХ
НАЧАЛАХ В 20-30-Е ГОДЫ ХХ В.245

ЮРИСПРУДЕНЦИЯ

Аюпова З.К., Кусайнов Д.У., Рахметулина Б.С., Алимбетова Ж.А., Сапаров Б.Ж.
ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ ОСНОВЫ БОРЬБЫ С ТЕРРОРИЗМОМ И РЕЛИГИОЗНЫМ
ЭКСТРЕМИЗМОМ.....250

Балтабаев Е., Гирдвойн П., Сомжурек Б.Ж., Усерова А.Н., Апахаяев Н.Ж.
МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО В ЗАЩИТЕ ПРАВ СПОРТСМЕНОВ: НА ПРИМЕРЕ
КАЗАХСТАНА И ПОЛЬШИ.....256

Куатова А.А., Кошербаев Ж.А., Бопабаев Е.Ч., Мороз С.П., Адырбеков Д.Т.
ПРОБЛЕМА ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОБОРОТА ЗЕМЕЛЬ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ:
НА ПРИМЕРЕ КАЗАХСТАНА.....266

ДОСТИЖЕНИЯ АКАДЕМИКОВ НАН РК

КШИБЕКОВ Д.К.
НОВЫЙ ВКЛАД В ПЕДАГОГИЧЕСКУЮ НАУКУ КАЗАХСТАНА.....274

CONTENTS

ECONOMICS

Abieva S.N., Medukhanova L.A., Kanabekova M.A. FEATURES OF CURRENCY REGULATION IN KAZAKHSTAN.....	6
Aibossynova D.A., Uruzbayeva N.A. SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES IN NUR-SULTAN CITY: DEVELOPMENT DYNAMICS AND CHARACTERISTIC FEATURES.....	14
Beisembekova S.Kh., Sikhimbayev M.R., Sikhimbayeva D.R. PUBLIC ADMINISTRATION OF SUBSOIL USE IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	22
Zhagyparova A.O., Alibekova B., Kurmanalina A., Bekbusinova G.K., Bayeva D.A. THE COVID-19 PANDEMIC AND ITS IMPACT ON THE GLOBAL ECONOMY.....	29
Kassenbayev G.S., Kaidarova L.K., Rakhmetullina SH.ZH., Kerimova U.K., Rakhimzhanova G.M. FOOD AVAILABILITY AS THE BASIS OF FOOD SECURITY IN KAZAKHSTAN.....	39
Makarov A., Zhakupova B., Nurmanov A., Seksenova A., Zhienbayev U. THE MAIN PROBLEMS OF ORGANIZING FINANCIAL PLANNING AT THE ENTERPRISE AND WAYS TO SOLVE IT.....	47
Markhayeva B.A., Beisenova M.U., Zhazdykbayeva D.P. FINANCIAL SUSTAINABILITY ASSESSMENT OF THE KAZAKHSTAN DEPOSIT INSURANCE FUND.....	55
Mursalova Kh.N., Baimagambetova L.K., Alimbetov U.S., Turdieva Z.M., Apysheva A.A. DIRECTIONS FOR IMPROVING EFFICIENCY OF ECONOMIC INTEGRATION OF KAZAKHSTAN WITHIN THE EAEU.....	63
Nurmuhametov N.N., Abdikadirova A.A., Abenov E.M., Petrov A.M. STRATEGY DEVELOPMENT FEATURES OF SMALL ENTERPRISES.....	70
Panzabekova A.Zh., Zhanbozova A.B., Digel I.E. MODERN URBAN CONCEPTS AND THEIR APPLICATION FOR CITY DEVELOPMENT AFTER COVID-19 PANDEMIC.....	78
Satymbekova K., Moldogaziyeva G., Imanbayeva Zh., Nurmaganbetova B., Kerimbek G. WAYS TO OPTIMIZE THE MANAGEMENT OF THE STABILITY OF THE COMPANY'S FINANCIAL POSITION.....	87
Tileubergenov E.M., Saduakasov Sh.S., Konuspayev R.K., Seitakhmetova N.L. FEATURES OF FORMING THE FINANCIAL STRATEGY OF SMALL BUSINESSES.....	94
Tulegenova Zh.U., Bekbusinova G.K., Baymbetova A.B., Turchekenova R., Lunevski S. STATE TAX AUDIT IN THE TAX POLICY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	99
Shayakhmetova L.M., Maydirova A.B., Moldazhanov M.B. ASSESSMENT OF THE INVESTMENT POTENTIAL OF THE TOURISM INDUSTRY OF KAZAKHSTAN IN SPECIALLY PROTECTED NATURAL AREAS.....	107

PEDAGOGY

Babakhanov F.B., Zholdasbekova S.A., Mombek A.A., Kriviradeva B.I., Abuov A.E. IMPROVING QUALITY MANAGEMENT IN A HIGHER EDUCATION INSTITUTION.....	114
Duisenbekov E.B., Peter Ziak, Turgunbayeva B., Aripbaeva L.Sh., Doskara A. DEVELOPMENT OF SCHOOL CHILDREN INTEREST IN TEACHING PROFESSIONS IN MODERN EDUCATIOAL SYSTEM.....	120
Zhanbekov H.N., Malikkyzy L., Sagimbaiyeva A.E., Nugmanova L.A. PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF ENVIRONMENTAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS.....	126
Ramazanov T.B., Shormakova A.B. FEATURES OF BUILDING A DIALOGUE OF MODERN SCHOOLCHILDREN.....	132
Sigazy A.K., Birova J., Sultanbekov Sh., Yeskindirova M.Zh., Auyelbekova A. SYNTACTIC EXPLICATION IN SYNCHRONIC TRANSLATION IN MODERN THEORY OF TRANSLATION.....	140

PHILOLOGY

Dauletova M.T. THE CONCEPT AS THE MAIN UNIT OF COGNITIVE LINGUISTICS AND LINGUOCULTUROLOGY.....	146
Kalieva A.K., Amirbayeva Sh.M. THE POETICS OF THE NATIONAL LANDSCAPE IN THE STORIES OF M.O. AUEZOV.....	153
Nurmuratov S.E., Oshakbaeva Zh.B., Konyrbaeva K.M. THE PLACE AND ROLE OF PROVERBS IN THE SPIRITUAL REVIVAL OF SOCIETY.....	160
Sultankyzy Zh.S., Seitakhmetova N.L. CULTURAL AND PHILOSOPHICAL ORIGINS OF LANGUAGE CONSCIOUSNESS AND ITS ROLE IN THE FORMATION OF COGNITIVE SCIENCE.....	168
Turemuratova K.Zh., Beyhan Z. LANGUAGE AS THE FACTOR OF THE REVIVAL OF KAZAKH CULTURE.....	173

POLITICAL SCIENCE

Dunaev V., Kurganskaya V., Seidumanov A. THE "FUNNEL OF CAUSALITY" IN FACTOR ANALYSIS OF POLITICAL RISKS.....	178
Zamankaraev Zh.S., Simtikov Zh.K. SANCTIONS AND THEIR PLACE IN INTERNATIONAL POLITICS: METHODS AND APPROACHES TO REDUCING RISKS.....	187
Kadyrzhanov R.K., Yeshpanova D.D. HOMOGENEITY AND HETEROGENEITY IN THE NATION-BUILDING OF KAZAKHSTAN.....	194
Nyssanbayeva A. ACTUAL PROBLEMS OF CULTURAL POLICY OF KAZAKHSTAN.....	201

Khamidov A.A.
TWO IDEOLOGICAL AND METHODOLOGICAL PROVISIONS OF THE CANON «ZHOU YI».....208

HISTORY

Apendiyev T.A.
DEMOGRAPHIC SITUATION OF THE POPULATION IN THE VILLAGES
OF KAZAKHSTAN 1945-1955.....215

Dzhalilov Z., Batyrkhan B.
TO THE HISTORY OF POLITICS OF WESTERN EUROPE IN THE EASTERN
MEDITERRANEAN.....227

Selkebayeva A., Sultanbekov Sh.S., Astemes G., Ybyray S.B., Ergeshov E.T.
CONCEPTUAL APPROACH IN TEACHING METHODS OF THE DISCIPLINE
"HISTORY OF KAZAKHSTAN".....237

Shashaev A.K., Mrzabayeva R.Zh., Suleimen S.
ACTIVITIES OF PUBLIC ORGANIZATIONS ESTABLISHED ON A PUBLIC BASIS IN
THE 20-30S OF THE XX CENTURY.....245

LAW

Ayupova Z.K., Kussainov D.U., Rakhmetullina B.S., Alimbetova Zh.A., Saparov B.Zh.
LEGISLATIVE BASIS FOR COMBATING TERRORISM AND RELIGIOUS EXTREMISM.....250

Baltabayev E., Piotr Girdwoyn., Somzhurek B.Zh., Usserova A., Apakhayev N.Zh.
INTERNATIONAL LAW IN PROTECTION OF THE RIGHTS OF SPORTSMEN:
A CASE STUDY KAZAKHSTAN AND POLAND.....256

Kuatova A.A., Kosherbayev Zh.A., Bopabaev E.Zh., Moroz S.P., Adyrbekov D.T.
THE PROBLEM OF LEGAL REGULATION OF LAND TURNOVER IN CENTRAL ASIA:
THE CASE OF KAZAKHSTAN.....266

ACHIEVEMENTS OF ACADEMICIANS OF NAS RK

Kishibekov D. K.
A NEW CONTRIBUTION TO THE PEDAGOGICAL SCIENCE OF KAZAKHSTAN.....274

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

[www: nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Редакторы: *М.С. Ахметова, А. Ботанқызы, Д.С. Аленов, Р.Ж. Мрзабаева*

Верстка на компьютере *Г.Д. Жадырановой*

Подписано в печать 10.12.2021.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

17,5 п.л. Тираж 300. Заказ 6.

